

ДЕЯКІ МОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТРАВОХІДНОГО МИГДАЛИКА ФАЗАНА ЗВИЧАЙНОГО

Стегней С.М., здобувач вищої освіти ОП «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – **Усенко С.І.**, к. вет. н., ст. викл.

Національний університет біоресурсів та природокористування України, м. Київ, Україна

Особливе місце в імунній системі птахів належить імунним утворенням асоційованим з слизовими оболонками органів травлення, так, як вони першими реагують на дію антигенів, які потрапляють в організм з їжею і водою та інформують організм про їх особливості.

Стравохідний мигдалик птахів належить до периферичних органів імуногенезу. Його морфофункціональні особливості порівняно добре вивчені у свійської птиці. Особливості будови стравохідного мигдалика фазана звичайного є мало дослідженими, що й обумовило мету нашого дослідження.

Матеріал для дослідження відібрали від 3 голів статевозрілого фазана звичайного. Досліджень проводились класичними методами морфологічних досліджень.

У фазана, як і в інших видів птахів стравохідна мигдалина знаходиться у слизовій оболонці каудальної частини стравоходу на межі його переходу в залозисту частину шлунка. Слизова оболонка стравоходу формує 5-6 складок. В основі складок та між ними знаходиться лімфоїдна тканина, яка і обумовлює функцію мигдалика. Візуально виявляється у вигляді горбистої кільцеподібної смужки білуватого кольору шириною $0,29 \pm 0,01$ см. а її довжина відповідає периметру стравоходу ($1,6 \pm 0,03$ см).

Стінка стравоходу в ділянці розташування стравохідного мигдалика сформована слизовою, м'язовою та серозною оболонками. Слизова оболонка утворена епітелієм, власною і м'язовою пластинками та підслизовою основою. Епітелій слизової оболонки багат шаровий плоский зроговілий. М'язова пластинка слабо виражена. Власна пластинка та підслизова основа утворені пухкою волокнистою сполучною тканиною в якій спостерігається велика кількість кровоносних та лімфатичних судин і нервові сплетення. У підслизовій основі знаходяться секреторні відділи стравохідних залоз, вивідні протоки яких відкриваються на поверхні слизової оболонки. У власній пластинці та підслизовій основі слизової оболонки розміщена лімфоїдна тканина. Вона представлена дифузною лімфоїдною тканиною, передузелками, первинними та вторинними лімфоїдними вузликами, що свідчить про її повну морфофункціональну зрілість і відповідно зрілість мигдалика. Лімфоїдна тканина займає $29,44 \pm 0,15\%$ площі слизової оболонки стравоходу.

У місцях розташування лімфоїдної тканини, її клітини інфільтрують епітелій секреторних відділів стравохідних залоз та їх проток. Внаслідок чого просвіт деяких секреторних відділів стравохідних залоз та їх протока повністю заповнені лімфоїдною тканиною.

М'язова оболонка стравоходу в ділянці розташування мигдалика утворена гладкою м'язовою тканиною. Пучки клітин якої формують внутрішній та зовнішній поздовжні шари, середній – циркулярний. Між шарами м'язової оболонки знаходиться пухка волокниста сполучна тканина з великою кількістю кровоносних судин. Серозна оболонка утворена пухкою волокнистою сполучною тканиною, яка зовні покрита мезотелієм.

Отже, стравохідний мигдалик фазана звичайного розташована у слизовій оболонці каудальної частини стравоходу на межі його переходу у залозисту частину шлунка. Його стінка утворена оболонками, які характерні стінці стравоходу. Лімфоїдна тканина стравохідної мигдалики, представлена всіма рівнями структурної організації (дифузна лімфоїдна тканина, передузелки, первинні та вторинні лімфоїдні вузлики), що свідчить про її повну морфофункціональну зрілість і, відповідно, зрілість мигдалини.